

ARVIOINTIKERTOMUS

2023

PYHÄJÄRVI

Pyhjäjärven kaupungin tarkastuslautakunta 14.5.2024

SISÄLLYSLUETTELO

1 PUHEENJOHTAJAN KATSAUS.....	3
2 TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	4
2.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät, toiminnan tarkoitus ja tavoite	4
2.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano	4
2.3 Tarkastuslautakunnan toiminta	4
3. EDELLISEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN POHJALTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI	5
4. STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	5
5. ARVIO ASETETTUJEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISESTA.....	6
5.1 Tekniset palvelut.....	6
5.2 Arvio kuntakonsernin ja tytäryhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta	7
5.3 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.....	8
6. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA.....	10
7. HENKILÖSTÖ	10
8. KESKEISIMMÄT HAVAINNOT JA KEHITTÄMISSUOSITUKSET	11
9. PYHÄJÄRVEN KAUPUNGIN TILINTARKASTUSKERTOMUS.....	11
10. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE.....	12

1 PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Hyvä lukija, kädessäsi on Pyhäjärven kaupungin arviointikertomus vuodelta 2023. Arviointikertomus on tarkastuslautakunnan vuosittain kaupunginvaltuustolle antama selvitys muun muassa siitä, miten kaupunki on onnistunut itse itselleen asettamien tavoitteiden saavuttamisessa ja edistämisessä. Tämä on oiva työväline etenkin sinulle, joka olet kiinnostunut Pyhäjärven kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Arviointikertomuksen havainnot on pyritty saamaan selkeiksi ja helposti vertailtaviksi.

Vuosi 2023 oli hyvinvointipalveluiden osalta varsin vaiherikas ja osin haastavakin runsaiden henkilöstövaihdosten johdosta. Kuitenkin hyvinvointipalveluiden osalta tavoitteiden kehitys on edistynyt varsin hyvin, TEAviisarin tulokset ovat parantuneet hieman ja perusopetuksen ryhmäkoot ovat mukavan pieniä.

Tuulivoimahankkeiden edistymisen myötä saimme jo ensimmäiset maistiaiset verotuloista. Lienee jo turvallista sanoa, että korpivaellus alkaa olla takana ja tulevaisuus vielä muutaman suhteellisen niukan vuoden jälkeen vaikuttaa valoisalta. Laakereille ei voi silti jäädä lepäilemään, vaan aktiivista työtä budjetin tervehdyttämiseksi on edelleen jatkettava.

PPE Köökin toiminta alkoi ja se toi muutoksia kaupungin henkilöstöön ja myös lisäkuksannuksia teknisille palveluille kalliiden siivouspalveluiden myötä. Myös asematien remontin lisätyöt yllättivät. Rakennus- ja ympäristötarkastus sekä palkanlaskenta palasivat omaksi työksi ja tällä oli hieman henkilöstö- ja talousvaikutuksia.

Lopuksi haluan kiittää tarkastuslautakunnan jäseniä joustavasta yhteistyöstä ja ensiluokkaisesta sitoutumisesta kokouksiin, koulutuksiin ja arviointikertomuksen valmisteluun sekä laadintaan sinä aikana, kun minulla on ollut etuoikeus toimia tarkastuslautakunnan puheenjohtajana. Jatkamme ponnistelujamme arviointikertomuksen kehittämiseksi lukijajäystävälliseen suuntaan myös tulevina vuosina.

Jere Hakkarainen
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

2.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät, toiminnan tarkoitus ja tavoite

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunnan tavoitteena on kuntalaissa mainittujen tehtävien lisäksi mahdollisten kehittämisideoiden esittäminen. Arvioinnilla on tarkoitus tuottaa hyödyllistä ja käytännöllistä tietoa päätöksenteon tueksi tarkastelemalla aikaansaatuja tuloksia kuin toiminnan tarkoituksenmukaisuutta. Tarkastuslautakunta valmistelee tilintarkastajan valintaa koskevan esityksen valtuustolle.

2.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Jere Hakkarainen, puheenjohtaja	Timo Karsikas, varajäsen
Tuomo Haapapuro, varapuheenjohtaja	Irja Lehtinen, varajäsen
Martti Ruotsalainen, jäsen	Olavi Marin, varajäsen
Arja Mikkonen, jäsen	Laimi Shemeikka, varajäsen
Taimi Piippo, jäsen	Reijo Pennanen, varajäsen

Taulukko 1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano 1.1.-31.12.2023

2.3 Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2023 aikana yhteensä 9 kertaa (edellisenä vuonna 9 kertaa). Lautakunnassa päätöksenteko tapahtui puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Lautakunnan sihteerinä toimi vuonna 2023 tilintarkastaja Tapio Raappana.

Tarkastuslautakunta on hyväksynyt kokouksessaan 15.9.2021 arviointisuunnitelman ajalle 2021–2024. Tarkastuslautakunnan arviointi perustuu kaupunginhallituksen vuoden 2023 tilinpäätös- ja toimintakertomustietoihin, osavuositarkastustietoihin, toimielinten pöytäkirjoihin sekä käytävissä olevaan vertailutietoon. Arviointityötään varten tarkastuslautakunta haastatteli viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä.

Tarkastuslautakunnan painopistealueita ovat olleet talouden tasapainottamisen seuranta sekä kaupunkiorganisaatiossa tapahtuneet muutokset ja niiden vaikutukset toimintoihin mm. teknisiin palveluihin.

Pvm	Henkilö	Aihe
25.1.2024	Kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi	Kaupungin ajankohtaiset asiat sekä talouden toteutuminen
25.1.2024	Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä	Vuoden 2023 tilinpäätösnäkymät, uusi talousarvio 2024 sekä talouden tasapainottaminen
29.2.2024	Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Jukka Tikanmäki	Vuoden 2023 tilinpäätösnäkymät ja kaupungin ajankohtaiset asiat
4.4.2024	Hyvinvointijohtaja Jouni Tili	Hyvinvointipalveluiden tavoitteiden toteutuminen vuonna 2023 ja ajankohtaiset asiat
4.4.2024	Tekninen johtaja Sami Laukkanen	Teknisten palveluiden tavoitteiden toteutuminen vuonna 2023 ja ajankohtaiset asiat
4.4.2024	Henkilöstö- ja taloussihteeri Minna Pikkarainen	Henkilöstöhallinnon tavoitteiden toteutuminen vuonna 2023 ja ajankohtaiset asiat
4.4.2024	Pyhäjoen Energia ja Vesi Oy:n toimitusjohtaja Matti Aulakoski	Yhtiön tilinpäätösnäkymät 2023 ja tavoitteiden toteutuminen sekä muut ajankohtaiset asiat
17.4.2024	Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jouni Jussinniemi	Kaupungin ajankohtaiset asiat ja vuoden 2023 keskeiset tapahtumat

Taulukko 2. Kuulemiset

Esteellisyydet on otettu huomioon tarkastuslautakunnan toiminnassa.

3. EDELLISEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN POHJALTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Tarkastuslautakunta käsitteli 8.12.2023 kokouksessaan vuoden 2022 arviointikertomuksen huomioihin saadut vastaukset (Kaupunginvaltuusto 25.9.2023), joihin lautakunnalla ei ollut huomauttamista.

4. STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Strategian mukaan sen toteutumista arvioidaan talousarvion toiminnallisten tavoitteiden mittareiden avulla. Siten arvioitaessa toiminnallisten tavoitteiden toteutumista arvioidaan myös strategian toteutumista. Pyhäjärven kaupungin kannalta keskeinen asia on kaupunkikonsernin tasapainoinen talous. Kyseisen tavoitteen toteutumista on erikseen arvioitu kohdassa taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.

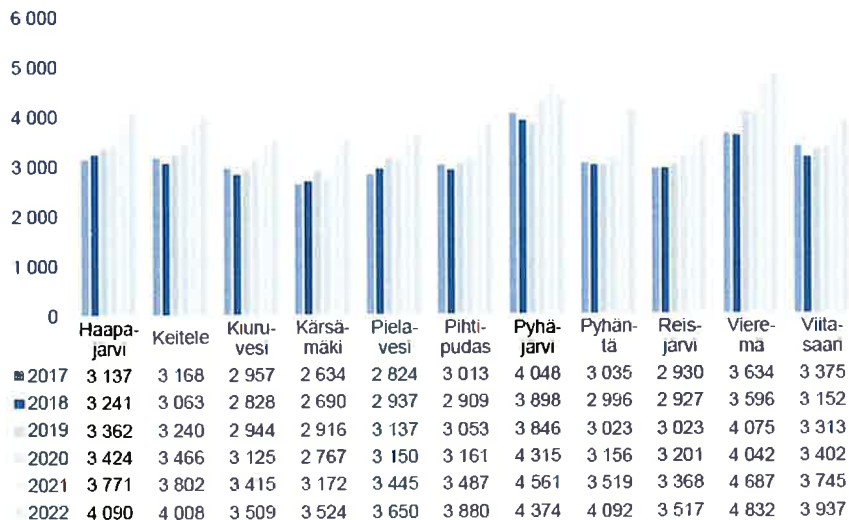
Muita strategisia painopisteitä ovat alueellinen yhteistyö ja vuorovaikutus, saavutettavuudesta, infrastruktuurista ja osaamisesta vetovoimaa sekä elinvoimasta ja hyvinvoinnista pitovoimaa. Arvioinnissa on tarkasteltu mahdollisuuksien mukaan myös koko valtuustokauden kehitystä.

Yleisten tavoitteiden toteutumista on arvioitu seuraavassa työllisyyden, verotuksen ja väestökehityksen perusteella. Työllisyystilanne (työttömyysaste) Pyhäjärvellä on kehittynyt seuraavan taulukon mukaisesti.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Muutos
Pyhäjärvi	11,6	11,5	14,6	11,9	12,4	12,8	0,4
Pohjois-Pohjanmaa	10,8	11,1	13,6	10,9	10,9	12,6	1,7
Koko maa	5,4	6,0	7,8	6,7	9,9	11,2	1,3

Taulukko 3. Työllisyyskehitys 31.12. tilanteessa

Verotulot, euroa / asukas

Taulukko 4. Verotulot euroa/asukas

Pyhäjärven kaupungin väestökehitys on monelta kannalta haasteellinen mm. ikära-kenteen ja väestömäärän osalta. Väestökehitys yhdistettynä kaupungissa oleviin työ-paikkoihin muodostaa Pyhäjärven kaupungin kannalta keskeisen kysymyksen. Palve-luiden oikea-aikaisuus ja saatavuus ikäkausittain korostuu.

5. ARVIO ASETETTUIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOIT-TEIDEN SAAVUTTAMISESTA

5.1 Tekniset palvelut

Tarkastuslautakunnan yhtenä painopistealueena vuodelle 2023 oli tekniset palvelut, jotka pitävät sisällään yhdyskuntatekniikan, tilapalvelut, rakennus- ja ympäristöpalve-lut sekä työpajatoiminnan.

Vuoden 2023 merkittäviin muutoksiin teknisten palveluiden määrärahoissa kuului ruo-kaahuollon siirtyminen 1.1.2023 alkaen PPE-Köökki Oy:lle. Lisäksi palo- ja pelastus-toimi on siirtynyt Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Vastaa-vasti rakennusvalvonta ja ympäristötarkastus on siirtynyt Pyhäjärven kaupungille 1.10.2023 alkaen, sillä Peruspalvelukuntayhtymä Selänne lopetti toimintansa loka-kuussa 2023.

Muutoin teknisten palveluiden toimintaa on supistettu, jotta pystytään vastaamaan talouden tasapainottamisohjelman mukaisten toimenpiteiden myötä tulevaan.

Teknisten palveluiden osalta toimintakate toteutui 78,2 % (TA2023+muutos 886,5 tu-hatta euroa ja toteuma 693,5 tuhatta euroa). Toimintatuotot toteutuivat 106,2 % ja toi-mintakulut 112,9 %.

Kaupungin investointien nettomenot vuodelle 2023 olivat muutetun talousarvion mukaisesti 2,1 milj. euroa. Investointien nettomenot toteutuivat 2,2 milj. euroa. Yksi merkittävimmistä investoinneista oli vuodelle 2023 Asematien jatkaminen.

Tarkastuslautakunta: Tuulivoimahankkeet ovat edistyneet vuoden 2023 aikana. Kaavateiden suunnittelu- ja peruskorjaushankkeisiin tulisi keskittyä.

5.2 Arvio kuntakonsernin ja tytäryhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Konserniyhteisöille asetettuja tavoitteita on tarkasteltu toimintakertomuksessa alla olevan taulukon mukaisesti.

	Tavoitearvo	Kiinteistö Oy Rillankivi	Pyhäjärven Kehitys Oy	Pyhänet Oy	Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy
Konsernijohdolle asetettujen tavoitteiden toteutuminen					
Raportointivelvoite	3 kertaa / vuosi	3 kertaa / vuosi	3 kertaa / vuosi	3 kertaa / vuosi	3 kertaa / vuosi
Toimintatuotot / toimintakulut %	> 30 %	143,1	109,5	147,8	123,2
Vuosikate / poistot %	> 80 %	69,5	182	115	102
Omavaraisuusaste %	> 50 %	19,1	112,2	9,2	53,3
Suhteellinen velkaantuneisuus	< 40 %	506	316	292	150
Lainamäärä € / asukas		1 769	79	694	789
Tytäryhteisöille annettujen tavoitteiden toteutuminen					
Tilikauden yli-/alijäämä	+ / - 0 €	-129 793	2 002	28 124	9 319
Asuntojen käyttöaste	> 90 %	90,2			
Toimitilojen käyttöaste		92,7			

Taulukko 9. Konserniyhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteiden toteutuminen oli vaihtelevaa. Kaikkien yhtiöiden toimintatuotot/toimintakulut %-tunnusluku toteutui, ollen yli tavoitteen 30 %. Vuosikate/poistot %-tunnusluku toteutui kaikkien muiden paitsi Kiinteistö Oy Rillankiven osalta. Omavaraisuusaste oli puolestaan yli tavoitteen (yli 50 %) Pyhäjärven Kehitys Oy:llä sekä Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:llä. Kaikissa yhtiöissä suhteellista velkaantuneisuutta koskeva tavoite jäi saavuttamatta. Velkaantuneisuus vaihteli 150 %:n ja 506 %:n välillä (kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus on 205,5 %).

Tarkastuslautakunta on kuullut Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n toimitusjohtajaa keväällä tilikauden 2023 tavoitteiden toteutumisesta.

Tarkastuslautakunta: Velkaantumiskehitys Pyhäjärvi-konsernissa on huolestuttava. Velkaantumisen hillitsemistä tulee painottaa tulevina vuosina.

5.3 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Taloudellisten tavoitteiden toteutumista tarkastuslautakunta on lähestynyt talousarvion noudattamisen, taloudellisen kehityksen ja talouden tasapainottamisen näkökulmasta.

Talousarvion noudattaminen

Käyttötalousoosassa toimielimien sitovuustaso on toimintamäärärahan ja tulotavoitteen erotus eli toimintakate. Toimielimistä muutetun talousarvion mukaisen toimintakatteen alittivat tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta ja kaupunginvaltuusto. Muutetun talousarvion mukainen toimintakate ylittyi kaupunginhallituksella, hyvinvointilautakunnalla ja teknisellä lautakunnalla. Hyvinvointilautakunnan toimintakatteen ylitys oli 0,5 milj. euroa (muutettu TA -11,6 milj. euroa ja toteuma -12,1 milj. euroa). Teknisen lautakunnan ylitys oli 0,2milj. (muutettu TA 0,9milj. euroa ja toteuma 0,7milj. euroa). Kaupunginhallituksen toimintakatteen ylitys ei ollut merkittävä, n. 1 tuhatta euroa.

Talousarvion tunnuslukutavoitteet ovat toteutuneet seuraavasti:

Tunnusluku	TA2023	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	19,7	20,7	1,0
Vuosikate % poistoista	-110,4	-117,6	7,2
Vuosikate euroa/asukas	-348,2	-334,1	-14,1

Taulukko 5. Tunnuslukutavoitteiden toteutuminen

Tarkastuslautakunta: Vuosikate oli negatiivinen -1.6 miljoonaa. Poistojen määrä oli 1.4 miljoonaa. Vuosikatteen tulisi kattaa suunnitelman mukaisten poistojen määrän. Tilikauden alijäämä oli 2,7 miljoonaa. Taseen kertynyt alijäämä on -0,4 miljoonaa. Vaikka taseessa oleva poistoero 4,8 miljoonaa kattaa alijäämän, tulee tulevien vuosien tuloskehitykseen kiinnittää huomiota.

Talouden kehitys

Selänteen purkaminen vaikuttaa merkittävästi toimintakatteen sekä toimintatuottojen ja -kulujen vertailtavuuteen. Toimintakate heikkeni 65,1 % (26,9 milj. euroa). Toimintakatteeseen vaikuttavista tekijöistä toimintakulut pienenevät 60,3 % (27,6 milj. euroa) ja toimintatuotot laskivat 16,1%. Toimintakuluissa merkittävin muutos näkyy palveluiden ostoissa, joihin vaikuttavat merkittävästi Selänteen toiminnan loppuminen ja hyvinvointialueen toiminnan alkaminen. Toimintatuottojen osalta merkittävä muutos on ateriapalveluiden tuottojen loppuminen, sillä PPE-Köökki Oy laskuttaa ateriapalvelut kaupungilta.

Toimintakatetta -14,4 milj. euroa ei kyetty kattamaan verorahoituksella. Hyvinvointialueuudistuksen myötä toimintakulut laskivat samoin kuin valtionosuudet ja verotulot. Rahoituserät olivat nettona -223 tuhatta euroa (vuonna 2022 -385 tuhatta euroa). Vuosikate heikkeni 1,5 milj. euroa ja oli -1,6 milj. euroa. Tilikauden alijäämä oli 2,7 milj. euroa.

Hyvän talouden edellytyksenä on vuosikatteen riittäminen poistoihin, jolloin ei synny alijäämää ja niiden riittäminen investointeihin, jolloin ei synny velkaa.

Vuosikate on ollut viime vuosina negatiivinen tai lähellä nollaa, mutta valtion poikkeuksellisten panostusten takia vuosikate oli vuonna 2020 positiivinen ja riittävä sekä poistoihin että investointeihin. Samoin vuonna 2021 vuosikate oli positiivinen ja riitti sekä poistoihin että investointeihin. Vuonna 2022 vuosikate oli 0,1 milj. euroa, eikä riittänyt poistoihin ja investointeihin. Vuonna 2023 vuosikate oli -1,6 milj. euroa, eikä näin ollen riittänyt poistoihin tai investointeihin.

Tulos- ja rahoituslaskelman tunnuslukuja on tarkasteltu seuraavassa taulukossa. Kassan riittävyys on parantunut. Vuosikatteen kehitys on ollut positiivista valtion tukitoimien seurauksena vuoteen 2021 saakka. Vuonna 2022 tilanne oli vertailukautta hieman heikompi ja vuonna 2023 merkittävästi heikompi kuin aiempina vuosina.

Tunnusluvut	2020	2021	2022	2023
Vuosikate euroa/asukas	422	730	21	-334
Vuosikate % poistoista	116	203	7	-118
Invest. tulorahoitus %	121	313,6	9,1	-69,9
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 v €/asukas	-3299	-1190	-3 383	-6 236
Kassan riittävyys, pv	79	86	80	162

Taulukko 6. Tulos- ja rahoituslaskelman tunnusluvut

Taseen keskeisimmät tunnusluvut ovat kehittyneet seuraavasti:

Tunnusluvut	2020	2021	2022	2023
Omavaraisuus %	45	48	46,3	39,7
Lainat euroa/asukas	6011	5680	5409	6726
kert. yli-/alijäämä €/as.	233	673	465	-92

Taulukko 7. Taseen tunnusluvut

Alijäämän kattaminen ja talouden tasapainottaminen

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Alkuperäinen talousarvio 2023 ja suunnitelmavuodet 2024–2025 ovat alijäämäisiä. Lisäksi vuoden 2024 talousarvio ja suunnitelmavuodet 2025–2026 ovat alijäämäisiä. On aiheellista ottaa huomioon, että talouden tasapainottamiseen on tarvetta, sillä suunnitelmavuodet ovat alijäämäisiä.

Toimintakertomuksessa on käsitelty perusteellisesti Kuntalain 118 §:n mukaista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn käynnistymistä.

Tarkastuslautakunnan toiminta on pääasiassa jälkikäteen tapahtuvaa arviointia. Pyhäjärven kaupungin taloudellinen tilanne on edelleen heikentynyt. Kaupungissa ei ole kyetty tekemään tasapainoisia taloussuunnitelmia ja siksi on aiheellista arvioida tehtyjen päätösten tulevia uhkia uusien arviointikriteerien perusteella. Kaupungin hallinnossa on tiedostettu kriisikuntakriteerit.

Tarkastuslautakunta: Tarkastuslautakunta korostaa, että kriisikuntakriteereistä erityisesti alijäämäkehitykseen ja velkaantumiskehitykseen tulee kiinnittää huomiota.

6. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta on keskeinen toimintaperiaate kuntien toiminnassa. Pyhäjärven kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ovat olleet voimassa 1.1.2015 alkaen. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta kaupungissa ja kaupunkikonsernissa järjestettiin vuonna 2018 kuntalakiin vuonna 2012 tehtyjen muutosten mukaisesti. Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeet on päivitetty vuoden 2019 lopussa.

Sisäisen valvonnan ohjeet ja riskien hallinnan ohjeet yhdessä konserniohjeen (vuodelta 2014) kanssa tulisi päivittää.

Tilintarkastajan raportissa on nostettu esille useaan otteeseen konserniohjeen päivittämisen aiheellisuus. Tarkastuksen yhteydessä on keskusteltu konserniohjeen päivittämisen ajankohtaiseksi ottaminen lähitulevaisuudessa.

Tarkastuslautakunta: Konserniohje on osa sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa. Koska sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan tärkeys on tuotu esille myös kunta-laissa, painottaa tarkastuslautakunta konserniohjeen päivittämisen tärkeyttä.

7. HENKILÖSTÖ

Pyhäjärven kaupungin vakituisen henkilöstön määrä on ollut 131,5 henkilöä sekä määräaikaisen henkilöstön määrä 91 henkilöä 31.12.2023 tilanteessa. Vuoden 2022 tilanteeseen nähden henkilöstön määrä laski 2 henkilöllä vuonna 2023. Henkilöstömenot laskivat 9,2 %.

Vuonna 2023 tapahtui useita henkilöstömäärään vaikuttavia muutoksia. Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023. Pyhäjärven kaupungin palveluksesta siirtyi Pohteen palvelukseen yhteensä viisi henkilöä hallintopalveluista ja hyvinvointipalveluista. Samaan aikaan perustettiin kuntien ja hyvinvointialueen yhteinen siivous- ja ruokapalvelujen alueellinen yhtiö PPE-Köökki Oy. Yhtiön palvelukseen siirtyi yhteensä 32 vakinaista ja määräaikaista työntekijää.

Kaupungin ict-palvelut ulkoistettiin 1.7.2023 alkaen JokilCT Oy:lle. Ulkoistuksen johdosta kaupungin ict-asiantuntija siirtyi liikkeen luovutuksella JokilCT Oy:n palvelukseen. Peruspalvelukuntayhtymä Selänne purettiin 1.10.2023. Selänteen henkilöstö siirtyi Haapajärven ja Pyhäjärven kaupunkien palvelukseen. Pyhäjärven kaupungille siirtyi neljä henkilöä talous- ja palkkahallintoon sekä kaksi henkilöä teknisten palvelujen ympäristö- ja rakennusvalvontaan.

Vuoden 2023 aikana eläkkeelle jäi 5 henkilöä (2022 6 henkilöä). Sairaspoissaolopäivien määrä oli 11,6 henkilöä kohti (13 edellisenä vuonna). Vuosien 2022 ja 2023 välillä on tapahtunut merkittäviä muutoksia henkilöstömäärässä, jonka vuoksi eri vuosien sairaspöissaolujen määrät kalenteripäivinä eivät ole vertailukelpoisia.

Tarkastuslautakunta: Työtyytyväisyyskyselyjen perusteella kaupungin henkilöstö on kohtuullisen tyytyväisiä ja hyvinvoivaa, sairauspoissaolot eivät ole kasvaneet. Työn henkiseen ja fyysiseen rasittavuuteen tulee kuitenkin kiinnittää huomiota.

8. KESKEISIMMÄT HAVAINNOT JA KEHITTÄMISSUOSITUKSET

Tarkastuslautakunnan keskeiset havainnot on arviointikertomuksessa esitetty kappalettain edellä.

- Selänteen lakkauttamisen vaikutukset, rakennusvalvonta tuli takaisin kunnille, joka on hyvä asia, Selma-taloushallinnon palvelut siirtyi kunnille
- Ruoka- ja siivouspalvelut siirtyivät PPE-Köökki Oy:lle 1.1.2023; siivouspalveluiden hinta noussut merkittävästi
- Hyvinvointisuunnitelma 2022-2025:
- Matalan kynnyksen liikuntaryhmät aikuisille ovat olleet suosittuja
- Harrastamisen Suomen mallin juurruttaminen osaksi palvelutarjontaa on onnistunut
- Edunvalvonta hyvinvointipalvelujen säilyttämiseksi Pyhäjärvellä (viranhaltijat, luottamushenkilöt)
- Talouden tasapainottaminen ja velkaantumisen hillitseminen ovat jatkossakin ydinkysymyksiä.

9. PYHÄJÄRVEN KAUPUNGIN TILINTARKASTUSKERTOMUS

Tilintarkastajan antama vuoden 2023 tilintarkastuskertomus on vakiomuotoinen ns. puhdas kertomus

10. TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2023 valtuuston käsiteltäväksi. Tarkastuslautakunta esittää, että valtuusto pyytää arviointikertomuksessa julkituoduista havainnoista ja suosituksista vastaukset kaupunginhallitukselta syyskuun 2024 loppuun mennessä. Kaupunginhallituksen käsittelyn jälkeen vastaukset tulee toimittaa tiedoksi kaupunginvaltuustolle ja tarkastuslautakunnalle. Vastauksista tulee selvittää, mihin toimiin on ryhdytty.

Pyhäjärven kaupungin tarkastuslautakunta 14.5.2024

Jere Hakkarainen
puheenjohtaja

Tuomo Haapapuro
varapuheenjohtaja

Taimi Piippo
jäsen

Arja Mikkonen
jäsen

Olavi Marin
varajäsen